

2

Νομικό πλαίσιο και λειτουργία της Αρχής

1. Ο ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ Ν. 3051/2002 ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ, Ο Ν. 3094/2003 ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΝΗΓΟΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Μετά τη συνταγματική κατοχύρωση της ύπαρξης και της λειτουργίας του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης αρχής με τη συγκεκριμένη ονομασία (άρθρο 103, παράγρ. 9 του Συντάγματος) και το νέο θεσμικό πλαίσιο που τέθηκε με ενιαίο τρόπο για τις πέντε συνταγματικώς κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές από τις διατάξεις του άρθρου 101Α του Συντάγματος, ο εκτελεστικός του Συντάγματος Ν. 3051/2002 ήλθε να εξειδικεύσει αυτό το νέο θεσμικό πλαίσιο, με στόχο τη διασφάλιση της μείζονος ανεξαρτησίας ισοβαρών, κατά το κύρος, ανεξάρτητων αρχών. Συγκεκριμένα, ο Ν. 3051/2002 όρισε με ενιαίο τρόπο τα προσόντα, τη θητεία και τις προϋποθέσεις της προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας των μελών αυτών των πέντε ανεξάρτητων αρχών.

Σημαντικές καινοτομίες σε αυτό το πεδίο υπήρξαν η πρόβλεψη τετραετούς θητείας των μελών των αρχών, ανανεώσιμης μία μόνο φορά, η κατάργηση των ανώτατων ορίων ηλικίας που υπήρχαν σε κάποιες περιπτώσεις, καθώς και η αναγνώριση, σε όλες τις συνταγματικώς κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές, σημαντικών κανονιστικών αρμοδιοτήτων για τη στελέχωση και την αυτοδιοίκησή τους. Σημαντικές υπήρξαν επίσης οι ρυθμίσεις του Ν. 3051/2002 στο κεφάλαιο της επιλογής και των υπηρεσιακών εγγυήσεων του προσωπικού των ανεξάρτητων αρχών, καθώς αναθέτουν στην ίδια την, κατά περίπτωση, ανεξάρτητη αρχή, την πλήρη αρμοδιότητα για τη στελέχωσή της με επιστημονικό προσωπικό που καλύπτει οργανικές θέσεις, είτε με σχέση δημοσίου δικαίου είτε στο πλαίσιο συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Ο Ν. 3094/2003 (ΦΕΚ Α' 10) για τον Συνήγορο του Πολίτη, εκτελεστικός του άρθρου 103, παράγρ. 9 του Συντάγματος, επέφερε σημαντικές καινοτομίες, σε σχέση τον ιδρυτικό Ν. 2477/1997. Ιδιαίτερη θέση κατέχει η ίδρυση Συνηγόρου του Παιδιού με αρμοδιότητες ελέγχου δημόσιων φορέων αλλά και ιδιωτών και η ενσωμάτωσή του, ως πέμπτου Κύκλου δραστηριότητας, στον Συνήγορο του Πολίτη. Σημαντική είναι επίσης η επέκταση της αρμοδιότητας της Αρχής στον χώρο της δραστηριότητας ενός κύκλου Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου, τα οποία, με βάση ορισμένα κριτήρια, εντάσσονται λειτουργικά στη δημόσια διοίκηση, καθώς, τέλος, και η αύξηση των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού, που αποσκοπεί να επιτρέψει την ταχύτερη διεκπεραίωση των αναφορών που υποβάλλουν οι πολίτες, χωρίς υποβάθμιση της ποιότητας του χειρισμού τους.

Επίσης, μέσα στο 2004 έλαβαν χώρα σημαντικές τροποποιήσεις-συμπληρώσεις στον Ν. 3094/2003 και στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής (ΠΔ 273/1999) οι οποίες, σε συνδυασμό με τη θέσπιση και άλλων νέων νομοθετικών διατάξεων, επέφεραν ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της Αρχής και του διαμεσολαβητικού της έργου. Ειδικότερα:

- Με την αρ. 764/2004 (ΦΕΚ Β' 742) απόφαση του Συνηγόρου του Πολίτη τροποποιήθηκε το άρθρο 5 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής (ΠΔ 273/1999), καθώς εξειδικεύθηκαν οι διαδικαστικές προϋποθέσεις διεξαγωγής αυτεπάγγελτης έρευνας εκ μέρους της Αρχής, σε εκτέλε-

ση της παραγρ. 2, άρθρο 4 του Ν. 3094/2003. Ας σημειωθεί ότι η αρμοδιότητα αυτεπάγγελτης έρευνας της Αρχής δεν περιορίζεται πλέον από την κοινωνική απήχηση της υπόθεσης, όπως προέβλεπε ο ιδρυτικός νόμος της Αρχής (άρθρο 4, παράγρ. 1, εδάφιο β' του Ν. 2477/1999 και άρθρο 4 του ΠΔ 273/1999), αλλά εκτείνεται σε κάθε θέμα που ανάγεται στην κατ' άρθρον 1, παράγρ. 1 του Ν. 3094/2003 αποστολή του Συνηγόρου του Πολίτη, ύστερα από εκτίμηση της σοβαρότητας του θέματος. Σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγρ. 3 του ΠΔ 273/1999, ενδεικτικά λαμβάνονται υπόψη «η διαπίστωση ενδιαφέροντος της κοινής γνώμης, η βαρύτητα της προσβολής του δικαιώματος ή συμφέροντος καθώς και ο αριθμός των ενδιαφερόμενων προσώπων και το ενδεχόμενο πραγματικής ή νομικής αδυναμίας των άμεσα θιγομένων για πρόσβαση στη διαδικασία υποβολής αναφοράς κατ' άρθρον 4, παράγρ. 1 του Ν. 3094/2003».

• Την 24η Μαΐου 2004 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α' 102) ο Ν. 3242/2004 με τίτλο «Ρυθμίσεις για την οργάνωση και λειτουργία της Κυβέρνησης, τη διοικητική διαδικασία και τους ΟΤΑ», ο οποίος επέφερε σημαντικές αλλαγές σε ζητήματα διοικητικών συναλλαγών, κάποιες δε από αυτές άπτονται των αρμοδιοτήτων της Αρχής. Από τις νομοθετικές τροποποιήσεις που αφορούν στον Συνήγορο του Πολίτη, συνάγεται μια τάση του νομοθέτη να ενισχύσει τις αρμοδιότητές του.

Σημαντική νομοθετική ρύθμιση αποτελεί η παράγρ. 2 του άρθρου 7 του Ν. 3242/2004 (με την οποία τροποποιείται η παράγρ. 8 του άρθρου 5 του Ν. 1943/1991), στην οποία ορίζεται ότι το τυχόν υφιστάμενο πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη λαμβάνεται υπόψη ως κριτήριο για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας αποζημίωσης πολιτών σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών διεκπεραίωσης των υποθέσεων από τη διοίκηση, που προβλέπονται από τις διατάξεις του Ν. 2690/1999. Ακόμη, στο άρθρο 1, παράγρ. 4, εδάφιο β' της αρ. ΔΙΣΚΠΟ/Φ.17/ΟΙΚ/17170/10.8.04 ΚΥΑ, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 7, παράγρ. 3 του Ν. 3242/2004, επισημαίνεται η σχετική υποχρέωση των αρμόδιων, προς εξέταση αιτημάτων αποζημίωσης πολιτών, επιτροπών να επικοινωνούν και να συνεργάζονται με τον Συνήγορο του Πολίτη, προκειμένου να διαπιστώνουν την ύπαρξη σχετικού πορίσματος, εφόσον αυτό δεν προσκομίζεται από τον πολίτη, αλλά αυτός δηλώνει ότι είχε προσφύγει στον Συνήγορο του Πολίτη.

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι στην παράγρ. 4 του άρθρου 7 του Ν. 3242/2004 ορίζεται ότι με προεδρικό διάταγμα μπορούν να ανατεθούν οι αρμοδιότητες των επιτροπών καθορισμού αποζημίωσης στον Συνήγορο του Πολίτη.

Επιπλέον, στην παράγρ. 4 του άρθρου 12 του Ν. 3242/2004 (η οποία προστέθηκε ως παράγρ. 10 του άρθρου 4 του Ν. 3094/2003) θεσπίζεται ως ποινικό αδίκημα η άρνηση συνεργασίας λειτουργού ή υπαλλήλου με τον Συνήγορο του Πολίτη, ύστερα από σχετική έκθεση της Αρχής προς τον εισαγγελέα.

Σημειώνεται ότι με την παράγρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 3242/2004, η οποία προστέθηκε ως δεύτερο εδάφιο της παραγρ. 2 του άρθρου 4 του Ν. 3094/2003, ρυθμίζεται η δυνατότητα απόκρυψης των προσωπικών στοιχείων του αναφερόμενου πολίτη, ύστερα από αίτημά του, σύμφωνα με το πνεύμα των διατάξεων της παραγρ. 2 του άρθρου 3 του ΠΔ 273/1999.

• Τον Νοέμβριο και συγκεκριμένα με το άρθρο 18 του Ν. 3293/2004 (ΦΕΚ Α' 231) ιδρύθηκε ο Συνήγορος της Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ο οποίος, σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, αποτελεί νέο Κύκλο δραστηριοτήτων της υφιστάμενης ανεξάρτητης αρχής, επικεφαλής του οποίου ορίζεται Βοηθός Συνήγορος. Σημειώνεται ότι οι αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Πολίτη, κατά την άσκηση των καθηκόντων του Συνηγόρου της Υγείας, πέραν της υφιστάμενης αρμοδιότητας διαμεσολάβησης και ελέγχου νομιμότητας των ατομικών διοικητικών πράξεων σε ζητήματα υγείας, εκτείνονται και σε επίπεδο εισηγήσεων προς το αρμόδιο υπουρ-

γείο μέτρων «για την αποκατάσταση και προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών, την εξάλειψη των φαινομένων κακοδιοίκησης και τη βελτίωση της λειτουργίας των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης και των σχέσεών τους με τον πολίτη» (παράγρ. 2 του άρθρου 18). Επιπλέον, με την παράγρ. 3 του ίδιου άρθρου, στην οποία προβλέπεται η δυνατότητα παραπομπής προς διερεύνηση σχετικών αναφορών πολιτών από τον αρμόδιο Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης προς τον Συνήγορο της Υγείας ενισχύεται και αναδεικνύεται ο διαμεσολαβητικός ρόλος της Αρχής.

- Στις αρχές Δεκεμβρίου κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων προς ψήφιση νομοσχέδιο με θέμα «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής ή θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού». Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων κατ' εφαρμογήν των Οδηγιών 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 2000 και 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000, ώστε να διασφαλίζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Στο άρθρο 19, παράγρ. 1 του εν λόγω νομοσχεδίου προβλέπεται ο Συνήγορος του Πολίτη ως φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης (η οποία πλέον αποτελεί μία επιπρόσθετη αποστολή της Αρχής) στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από δημόσιες υπηρεσίες. Ακολούθως, προβλέπεται η θέσπιση αρμοδιότητας διαμεσολάβησης της Αρχής ακόμη και σε θέματα που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού των δημόσιων υπηρεσιών (τα οποία κατά τα άλλα εξαιρούνται της αρμοδιότητας του Συνηγόρου του Πολίτη), εφόσον τίθεται ζήτημα παραβίασης της αρχής της ίσης μεταχείρισης (άρθρο 20, παράγρ. 2 του νομοσχεδίου).

Τέλος, προβλέπεται η δυνατότητα διενέργειας σχετικών ερευνών και δημοσίευσης ειδικών εκθέσεων για την εφαρμογή και την προώθηση του σχετικού νομοθετικού πλαισίου (άρθρο 20, παράγρ. 3 του νομοσχεδίου). Η έκδοση και η δημοσίευση του οικείου νόμου αναμένεται στις αρχές του 2005.

2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΟΜΗ

2.1 ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η αποτελεσματική λειτουργία του Συνηγόρου του Πολίτη προϋποθέτει οργανωτικό πλαίσιο ικανό να ανταποκρίνεται στις κατευθυντήριες γραμμές που έχει χαράξει ο νομοθέτης και να παρέχει τις καλύτερες δυνατές συνθήκες υποστήριξης του έργου του. Η δομή της Αρχής εξειδικεύεται λεπτομερώς στον Κανονισμό Λειτουργίας της (ΠΔ 273/1999) και απεικονίζεται σχηματικά στο Διάγραμμα 2.1.

2.2 Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ο Συνήγορος του Πολίτη προΐσταται της Αρχής, χαράσσει την πολιτική της, κατευθύνει και συντονίζει το έργο της και, συνεπικουρούμενος από τους Βοηθούς Συνηγόρους, φροντίζει για την εκπλήρωση της αποστολής της. Πρώτος Συνήγορος του Πολίτη επιλέχθηκε ο Νικηφόρος Διαμαντούρος, καθηγητής της Πολιτικής Επιστήμης στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Μετά τη λήξη της θητείας του επιλέχθηκε, με ομόφωνη απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της Βουλής, και ανέλαβε καθήκοντα στις 6 Μαΐου 2003 ο Γιώργος Καμίνης, επίκουρος καθηγητής του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Την ευθύνη για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του Συνηγόρου του Πολίτη, καθώς και για τις επικοινωνιακές του δραστηριότητες, έχει το Γραφείο του Συνηγόρου του Πολίτη.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.1 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

2.3 ΚΥΚΛΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Το έργο της Αρχής κατανέμεται σε πέντε Κύκλους δραστηριοτήτων, καθένας από τους οποίους έχει συγκεκριμένο θεματικό αντικείμενο και εποπτεύεται από έναν Βοηθό Συνήγορο. Οι πέντε Κύκλοι είναι οι εξής:

♦ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Εποπτεύεται και συντονίζεται από τον Βοηθό Συνήγορο Ανδρέα Τάκη, δικηγόρο, πρώην ειδικό επιστήμονα του Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συνηγόρου του Πολίτη, ειδικό επιστημονικό συνεργάτη του Τομέα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου του Νομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αντικείμενο του Κύκλου αποτελούν ιδίως ζητήματα προσβολής ατομικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, που κατοχυρώνονται από το Σύνταγμα ή από διεθνείς συμβάσεις που έχουν ενσωματωθεί στο εσωτερικό δίκαιο.

♦ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Εποπτεύεται και συντονίζεται από τη Βοηθό Συνήγορο Πατρίνα Παπαρρηγοπούλου, δικηγόρο, ειδική σε θέματα διοικητικού, κοινωνικοασφαλιστικού και εργατικού δικαίου, διδάκτορα του Πανεπιστημίου Paris I Pantheon-Sorbonne, ειδική επιστήμονα στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο Δίκαιο της Κοινωνικής Ασφάλειας. Αντικείμενο του Κύκλου αποτελούν κυρίως τα θέματα κοινωνικής πολιτικής, ασφάλισης, υγείας, πρόνοιας, προστασίας του παιδιού, των ηλικιωμένων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των «ευάλωτων» κοινωνικών ομάδων.

♦ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ

Εποπτεύεται και συντονίζεται από τη Βοηθό Συνήγορο Γεωργία Γιαννακούρου, δικηγόρο, διδάκτορα στην Πολεοδομία του Πανεπιστημίου Paris XII, πρώην επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Αντικείμενο του Κύκλου αποτελούν τα θέματα περιβάλλοντος, πολεοδομίας, χωροταξίας, δημόσιων έργων και πολιτισμού.

♦ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ-ΠΟΛΙΤΗ

Εποπτεύεται και συντονίζεται από τη Βοηθό Συνήγορο Καλλιόπη Σπανού, διδάκτορα πολιτικής επιστήμης του Πανεπιστημίου της Πικαρδίας στη Γαλλία, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αντικείμενο του Κύκλου αποτελούν τα θέματα πληροφόρησης και επικοινωνίας, ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών και κακοδιοίκησης στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και στους φορείς που έχουν αρμοδιότητα για τις μεταφορές, τις επικοινωνίες, την εργασία, τη βιομηχανία, την ενέργεια, τη φορολογία και γενικότερα τα δημοσιονομικά θέματα, καθώς και τα τελωνεία, το εμπόριο και τις κρατικές προμήθειες, τη γεωργία, την αγροτική πολιτική και την παιδεία.

♦ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Εποπτεύεται και συντονίζεται από τον Βοηθό Συνήγορο Γεώργιο Μόσχο, νομικό, πρώην μέλος της πρώτης Επιστημονικής Επιτροπής του Παρατηρητηρίου για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Αντικείμενο του Κύκλου αποτελούν θέματα προσβολής των δικαιωμάτων του παιδιού, κατοχυρωμένα σε συνταγματικές διατάξεις αλλά και διεθνείς συμβάσεις, τόσο από φορείς δημόσιας εξουσίας όσο και από ιδιώτες.

Για τη γραμματειακή, διοικητική και επικοινωνιακή υποστήριξη των Βοηθών Συνηγόρων λειτουργεί σε κάθε Κύκλο Γραφείο Βοηθού Συνηγόρου.

Οι ειδικοί επιστήμονες και οι βοηθοί επιστήμονες που στελεχώνουν την Αρχή κατανέμονται από τον Συνήγορο του Πολίτη στους πέντε Κύκλους δραστηριοτήτων.

2.4 ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Ο Κανονισμός Λειτουργίας του Συνηγόρου του Πολίτη προβλέπει τη λειτουργία μονάδας Γραμματείας της Αρχής σε επίπεδο διεύθυνσης. Η Γραμματεία συγκροτείται από τα ακόλουθα πέντε τμήματα και δύο γραφεία:

- Το Τμήμα Διοίκησης και το υπαγόμενο σε αυτό Γραφείο Διοικητικής Μέριμνας ασχολούνται με θέματα υπηρεσιακής κατάστασης και γενικότερης διοικητικής μέριμνας.
- Το Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης και το υπαγόμενο σε αυτό Γραφείο Προμηθειών καλύπτουν όλο το φάσμα των οικονομικών δραστηριοτήτων της Αρχής, συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας υλικών.
- Το Τμήμα Γραμματειακής Υποστήριξης μεριμνά για την πρωτοκόλληση και την κατανομή των αναφορών στους Κύκλους, τη διακίνηση της αλληλογραφίας και την προώθηση σειράς διαδικαστικών θεμάτων.
- Το Τμήμα Μηχανογραφικών Εφαρμογών έχει την ευθύνη της μηχανογραφικής υποστήριξης, καθώς και της εν γένει υποστήριξης και συντήρησης του συνόλου του ηλεκτρονικού συστήματος.
- Το Τμήμα Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων φροντίζει για την επικοινωνιακή πολιτική και τη δραστηριότητα της Αρχής σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, καθώς και για τη λειτουργία της Βιβλιοθήκης.

3. ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ

Κατά το 2004 συνεχίστηκε η στελέχωση του επιστημονικού προσωπικού του Συνηγόρου του Πολίτη, ενώ υπήρξαν και κάποιες υπηρεσιακές μεταβολές τόσο στο επιστημονικό όσο και στο διοικητικό προσωπικό.

3.1 ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Με τις διατάξεις του Ν. 3094/2003 ρυθμίστηκαν, μεταξύ άλλων, τα θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του προβλεπόμενου προσωπικού για τη στελέχωση της Αρχής. Ειδικότερα, με τις διατάξεις της παραγρ. 1 του άρθρου 5 του νόμου αυτού (σε συνδυασμό και με τις διατάξεις της παραγρ. 5 του άρθρου 2 του Ν. 3051/2002) συστάθηκαν 75 θέσεις ειδικών επιστημόνων και 50 θέσεις βοηθών επιστημόνων, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Η πλήρωση των θέσεων έγινε σύμφωνα με τις καθοριζόμενες από το ΠΔ 291/1998 και τον Ν. 3094/2003 διαδικασίες, αφού προηγουμένως δημοσιεύθηκαν στον ημερήσιο Τύπο, στις 22 και 24 Ιανουαρίου 2003, αντίστοιχες προκηρύξεις πλήρωσης των θέσεων. Από τη διαδικασία της εν λόγω προκήρυξης για την πλήρωση των 75 θέσεων ειδικών επιστημόνων έμειναν κενές 9 θέσεις και πληρώθηκαν οι 48 από τις 50 θέσεις βοηθών επιστημόνων. Για την πλήρωση των 9 κενών θέσεων ειδικών επιστημόνων εκδόθηκε από την Αρχή, στις 12 Ιουλίου 2004, προκήρυξη, το περιεχόμενο της οποίας δημοσιεύθηκε στον ημερήσιο Τύπο στις 16 και 20 Ιουλίου. Η σχετική διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη.

Για την άσκηση των καθηκόντων του Συνηγόρου της Υγείας και της Κοινωνικής Αλληλεγγύης συστάθηκαν, δυνάμει του άρθρου 18, παράγρ. 5 του Ν. 3293/2004, τρεις επιπλέον θέσεις ειδικών επιστημόνων, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, η πλήρωση των οποίων αναμένεται να λάβει χώρα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 3094/2003 και του άρθρου 4 του Ν. 3051/2002.

Στις 31 Δεκεμβρίου το σύνολο του απασχολούμενου επιστημονικού προσωπικού στον Συνήγορο του Πολίτη ανέρχεται σε 134 άτομα. Από αυτά 20 ήταν ειδικοί επιστήμονες με απόσπαση, 66 ειδικοί επιστήμονες και 48 βοηθοί επιστήμονες με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου. Παρέμεναν κενές 12 θέσεις ειδικών και 2 θέσεις βοηθών επιστημόνων, υπήρχε δε δυνατότητα απόσπασης 5 επιπλέον ειδικών επιστημόνων για την κάλυψη των αντίστοιχων αναγκών στελέχωσης της Αρχής.

3.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Στις 31 Δεκεμβρίου 2004 το σύνολο του διοικητικού προσωπικού της Γραμματείας, καθώς και των γραμματέων των γραφείων των Βοηθών Συνηγόρων, ανέρχεται σε 37 υπαλλήλους, υπηρετούντες ως εξής:

Μία Διευθύντρια Γραμματείας, 15 μόνιμοι υπάλληλοι διαφόρων ειδικοτήτων, 13 αποσπασμένοι μόνιμοι δημόσιοι και ιδιωτικού δικαίου υπάλληλοι διαφόρων ειδικοτήτων και 8 γραμματείς για τις ανάγκες γραμματειακής υποστήριξης του Συνηγόρου του Πολίτη και των Βοηθών Συνηγόρων.

Κατά το 2004 ολοκληρώθηκαν από το υπηρεσιακό συμβούλιο της Αρχής οι διαδικασίες επιλογής των προϋποτιθέμενων των Τμημάτων της Γραμματείας της Αρχής και τοποθετήθηκαν με απόφαση του Συνηγόρου του Πολίτη προκειμένου να ασκήσουν αντίστοιχα καθήκοντα για τρία έτη.

Συνοψίζοντας, από το σύνολο του παραπάνω προσωπικού 5 άτομα κατείχαν τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών (13,5%), 11 κατείχαν πτυχίο ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (29,8%), 4 πτυχίο ΤΕΙ (10,8%), 15 απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (40,5) και 2 στοιχειώδους εκπαίδευσης (5,4%).

3.3 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Στις 31 Δεκεμβρίου 2004 η εικόνα του προσωπικού της Αρχής ήταν η ακόλουθη: Το σύνολο των απασχολούμενων, συμπεριλαμβανομένων του Συνηγόρου του Πολίτη και των πέντε Βοηθών Συνηγόρων, ήταν 177 άτομα, 55 άνδρες και 122 γυναίκες. Το σύνολο αυτό αντιστοιχεί στο 93,85% των προβλεπόμενων από τον νόμο θέσεων στελεχών και προσωπικού για την Αρχή.

Ο Πίνακας 2.1 παρουσιάζει αναλυτικά και κατά κατηγορία τον βαθμό στελέχωσης της Αρχής στις 31.12.2004. Το σύνολο του επιστημονικού προσωπικού ανέρχεται σε 134 άτομα και του προσωπικού διοικητικής και γραμματειακής υποστήριξης σε 37, όπως φαίνεται και από τα Γραφήματα 2.1 και 2.2. Από το επιστημονικό προσωπικό 40 άτομα είναι διδάκτορες (29,85%), 66 άτομα κατέχουν τίτλους μεταπτυχιακών σπουδών (49,26%) και 28 άτομα είναι πτυχιούχοι πανεπιστημίων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (20,89%).

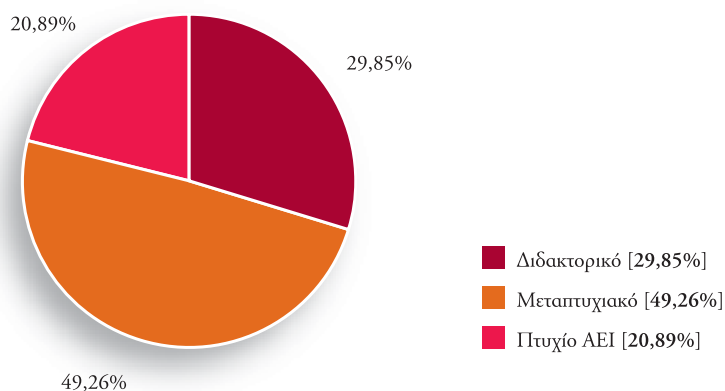
Το επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό καλύπτει ευρύ φάσμα επιστημονικών ειδικοτήτων: μεταξύ όσων κατέχουν βασικό ή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών σε ΑΕΙ περιλαμβάνονται 72 νομικοί (48%), 12 πολιτικοί επιστήμονες (8%), 10 κοινωνιολόγοι (6,66%), 11 φιλόλογοι (7,33%), 8 οικονομολόγοι (5,33%), ένας διοικητικός επιστήμονας (0,67%), 4 γεωλόγοι (2,67%), 4 πολεοδόμοι αρχιτέκτονες (2,67%), 6 αρχαιολόγοι (4%), 4 ψυχολόγοι (2,67%), 3 ωκεανογράφοι (2%), 3 χημικοί (2%), 2 δημοσιογράφοι (1,33%), 2 πολιτικοί μηχανικοί (1,33%), 2 παιδαγωγοί (1,33%), ένας μηχανολόγος μηχανικός (0,67%), ένας επιστήμονας στατιστικής και ασφαλιστικής επιστήμης (0,67%), ένας γιατρός (0,67%) ένας τοπογράφος μηχανικός (0,65%) και 2 επιστήμονες πληροφορικής (1,33%).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1 ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΣΤΙΣ 31.12.2004
Ειδικοί επιστήμονες (με απόσπαση)	25	20
Ειδικοί επιστήμονες (με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου)	78	66
Βοηθοί επιστήμονες (με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου)	50	48
Γραμματεία Συνήγορου του Πολίτη και Βοηθών Συνηγόρων	8	8
Διευθύντρια Γραμματείας	1	1
Γραμματεία	30	28
ΣΥΝΟΛΟ	192	171

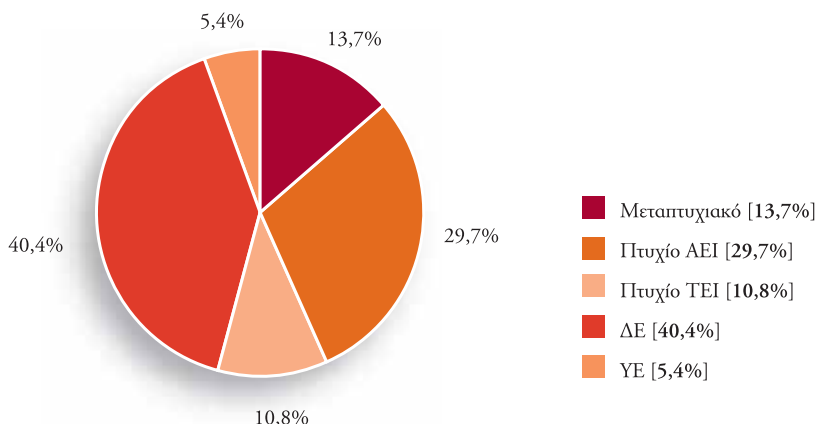
Όπως φαίνεται και από τα Γραφήματα 2.1 και 2.2, το σύνολο του επιστημονικού προσωπικού ανέρχεται σε 134 άτομα και το προσωπικό διοικητικής και γραμματειακής υποστήριξης σε 37. Από το σύνολο του επιστημονικού προσωπικού, 40 άτομα είναι διδάκτορες (29,85%), 66 άτομα κατέχουν τίτλους μεταπτυχιακών σπουδών (49,26%) και 28 άτομα είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (20,89%).

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Από το σύνολο του διοικητικού προσωπικού, 5 άτομα κατέχουν τίτλους μεταπτυχιακών σπουδών (13,5%), 11 άτομα είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής (29,8%), 4 άτομα κατέχουν πτυχίο ΤΕΙ (10,8%), 15 άτομα τίτλο σπουδών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (40,5%) και 2 άτομα κατέχουν τίτλο στοιχειώδους εκπαίδευσης (5,4%).

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

4. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

4.1 ΤΥΠΟΣ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Προκειμένου ο Συνήγορος του Πολίτη να επιληφθεί μιας υπόθεσης, πρέπει η σχετική αναφορά να είναι έγγραφη και ενυπόγραφη. Συντάσσεται είτε σε απλό χαρτί είτε σε ειδικό έντυπο που χορηγείται κατά την επίσκεψη του πολίτη στο Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών ή αποστέλλεται σε όποιον το ζητήσει.

Εάν ο πολίτης δεν γνωρίζει γραφή, η αναφορά του συντάσσεται από μέλος του Γραφείου Εξυπηρέτησης Πολιτών. Η υπογραφή μπορεί να αντικατασταθεί με σημάδι που ο ίδιος βάζει στην αναφορά και επικυρώνεται από τον Συνήγορο του Πολίτη.

Η αναφορά μπορεί να κατατεθεί από τον ενδιαφερόμενο αυτοπροσώπως στο Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών. Μπορεί όμως και να αποσταλεί με το ταχυδρομείο ή με τηλεομοιοτυπία (fax), προκειμένου να διευκολυνθούν πολίτες, οι οποίοι είτε πρόσκαιρα (λόγω ασθένειας, εργασιακών περιορισμών κ.λπ.) είτε μόνιμα (υπερήλικες, άτομα με ειδικές ανάγκες κ.ά.) αδυνατούν να καταθέσουν αυτοπροσώπως την αναφορά τους.

Οι αναφορές καταχωρίζονται σε ειδικό μητρώο, μέσω του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου της Αρχής, και στη συνέχεια προωθούνται στον καθ' ύλην αρμόδιο Κύκλο δραστηριοτήτων.

Ο καταστατικός νόμος του Συνηγόρου του Πολίτη (άρθρο 4, παράγρ. 4 του Ν. 3094/2003) προβλέπει ότι η αναφορά πρέπει να υποβληθεί μέσα σε έξι μήνες αφότου ο ενδιαφερόμενος έλαβε γνώση των ενεργειών ή των παραλείψεων της διοίκησης. Ωστόσο, ο Συνήγορος του Πολίτη διατηρεί τη διακριτική ευχέρεια να εξετάσει αναφορές που κατατίθενται μετά την παρέλευση εξαμήνου, εφόσον θεωρεί ότι ο πολίτης στερήθηκε, χωρίς δική του ευθύνη, της δυνατότητας να προσφύγει στην Αρχή.

Τέλος, όσον αφορά στη δυνατότητα της Αρχής να διενεργήσει αυτεπάγγελτη έρευνα, βλ. παραπάνω σελ. 20.

4.2 ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Προκειμένου να αρχίσει η διαδικασία εξέτασης της αναφοράς από το επιστημονικό προσωπικό του Συνηγόρου του Πολίτη, πρέπει αυτή να περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τα στοιχεία ταυτότητας του ενδιαφερομένου. Αυτός, πάντως, μπορεί να ζητήσει να μην ανακοινωθούν στην εμπλεκόμενη δημόσια υπηρεσία τα προσωπικά του στοιχεία. Εάν όμως η έρευνα της υπόθεσης προϋποθέτει οπωσδήποτε την ανακοίνωση των στοιχείων αυτών, ο πολίτης ειδοποιείται, προκειμένου να δώσει τη συναίνεσή του (άρθρο 4, παράγρ. 2 του Ν. 3094/2003, όπως τροποποιήθηκε δυνάμει του άρθρου 12, παράγρ. 1 του Ν. 3242/2004).
- Τα στοιχεία επικοινωνίας, δηλαδή ταχυδρομική διεύθυνση και, εφόσον υπάρχει, αριθμό τηλεφώνου.
- Τα στοιχεία της εμπλεκόμενης δημόσιας υπηρεσίας και ενδεχομένως του αρμόδιου υπαλλήλου που έχει χειριστεί την υπόθεση.
- Σύνοψη και, κατά το δυνατόν, ακριβή περιγραφή της υπόθεσης, μαζί με τα σχετικά έγγραφα ή αντίγραφα τους. Μπορεί να ζητηθεί συμπληρωματικά και οποιοδήποτε άλλο απαραίτητο στοιχείο.
- Σύνοψη περιγραφή τυχόν ενεργειών του πολίτη ενώπιον της διοίκησης. Η εξέταση της υπόθεσης από τον Συνήγορο του Πολίτη δεν αναστέλλεται από την παράλληλη άσκηση διοικητικών προσφυγών, εκτός εάν ο πολίτης έχει ασκήσει ενδικοφανή προσφυγή και δεν έχει παρέλθει η προβλεπόμενη χρονική προθεσμία των τριών μηνών προκειμένου να αποφασίσει το αρμόδιο όργανο. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί πάντως, προτού επιληφθεί της υπόθεσης, να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο να ασκήσει διοικητική προσφυγή.
- Δίπλωση για τυχόν εκκρεμοδικία της υπόθεσης. Από τον νόμο, η εκκρεμοδικία κωλύει την παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη στη συγκεκριμένη υπόθεση.

4.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η αναφορά χρεώνεται στον καθ' ύλην αρμόδιο Κύκλο δραστηριοτήτων και διερευνάται από ειδικό επιστήμονα, επικουρούμενο από βοηθό επιστήμονα, υπό την εποπτεία του αρμόδιου Βοηθού Συνηγόρου.

Ο πολίτης ενημερώνεται γραπτώς και τηλεφωνικά σε κάθε στάδιο της διαδικασίας. Η έρευνα ολοκληρώνεται με τη σύνταξη εγγράφου, το οποίο ο Συνήγορος του Πολίτη απευθύνει προς την αρμόδια υπηρεσία. Εφόσον όμως το απαιτεί η φύση της υπόθεσης, η Αρχή μπορεί να ενεργοποιήσει τις προβλεπόμενες από τον Ν. 3094/2003 θεσμικές της δυνατότητες, δηλαδή να προβεί σε διενέργεια αυτοψίας ή σε εισαγγελικό/πειθαρχικό έλεγχο. Τέλος, όπου κρίνεται απαραίτητο, η έρευνα ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πορίσματος, το οποίο γνωστοποιείται στον καθ' ύλην αρμόδιο υπουργό και στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Επίσης, ο πολίτης ενημερώνεται γραπτώς, όταν δεν υφίσταται δυνατότητα εξέτασης της αναφοράς του επί της ουσίας, επειδή είτε ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αναρμόδιος είτε η αναφορά είναι προφανώς αόριστη, αβάσιμη ή ασκείται κατά τρόπο καταχρηστικό.

4.4 ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Κατά την εκτέλεση των διαμεσολαβητικών της καθηκόντων, η Αρχή μπορεί να κάνει χρήση κάθε πρόσφορου μέσου (άρθρο 4, παράγρ. 6 του Ν. 3094/2003). Αξιοποιώντας αυτή τη δυνατότητα και προκειμένου να αντιμετωπίσει ιδιαίτερα σύνθετες υποθέσεις, που:

- εμπλέκουν πολλούς φορείς ή υπηρεσίες ή
  - παραπέμπουν σε ευρύτερα προβλήματα μείζονος σημασίας, η λύση των οποίων προϋποθέτει σφαιρική προσέγγιση,
- ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να συγκαλέσει ευρείες συσκέψεις, οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα στο επιστημονικό προσωπικό να διαμεσολαβήσει μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και των ενδιαφερόμενων πολιτών, προκειμένου να αναζητήσει συναινετικές λύσεις, εκεί όπου αυτό είναι νόμιμο και εφικτό.